

Upravljanja nasprotja interesov glede direktnega prehoda člana iz organa nadzora v organ vodenja in veriženje funkcij

Gorazd Podbevšek, predsednik ZNS

ZNS in KPK webinar, 20.11.2020

ZDRUŽENJE NADZORNIKOV
SLOVENIJE

Direkten prehod iz nadzorniške v vodstveno funkcijo v isti družbi – začasni in redni mandat

Zakonodaja

273. člen

(posebni pogoji za člane nadzornega sveta)

- (2) Nadzorni svet lahko največ za eno leto imenuje svojega člana za začasnega člana uprave, ki nadomešča manjkajočega ali zadržanega člana uprave. V tem času ne sme delovati kot član nadzornega sveta. Ponovno imenovanje ali podaljšanje mandatne dobe je dopustno, če celotna mandatna doba s tem ni daljša od enega leta.

Namen ZGD-1: **zagotovitev stabilnosti vodenja do imenovanja nove uprave za največ 1 leto**

ZGD-1 pa **ne prepoveduje imenovanja člana nadzornega sveta za člana uprave za redno opravljanje funkcije v mandatnem obdobju, s čemer mu funkcija člana nadzornega sveta preneha.**

Kaj je lahko problem pri direktnem prehodu iz članstva v NS v začasno funkcijo v upravi in hkratno kandidaturo za člana U v rednem mandatu?

- odločanje o razlogih za odhod uprave z namenom, da član NS sam kandidira za člana uprave
- nastanejo okoliščine, ki v postopku imenovanja novega člana uprave predstavljajo nasprotje interesov za kandidata in vpliv na objektivno presojo preostalih članov nadzornega sveta
- preferiranje kolega iz NS vs. strokovnim merilom izbire
- zavrnitev kolega iz NS, ki bi v tem primeru nadzoroval novo upravo, katere protikandidat je tak nadzornik

Direkten prehod iz nadzorniške v vodstveno funkcijo v isti družbi - redni mandat

Zakonodaja

Član nadzornega sveta mora biti skladno ZGD-1 sposoben pri nadzorovanju poslovanja družbe in njene uprave **v dobro družbe podrediti osebne in druge interese** in se biti sposoben objektivno in neodvisno odločati.

Dobra praksa

Ustrezno upravljati **potencialna in dejanska nasprotja interesov** – razkrivanje s strani člana NS, ki kandidira in odločanje kolegialnega organa, kar je NS.

Potencialna in dejanska nasprotja interesov

- Če se predsednik ali član nadzornega sveta med opravljanjem nadzorniške funkcije **vidi kot kandidat za člana uprave, ga pri tem vodi osebni interes**, hkrati pa ima kot član tega organa pristojnost odpoklicati in imenovati upravo, **zato je v takšnem primeru mogoča zloraba odločevalske moči**.
- Član nadzornega sveta mora **še preden se začnejo kadrovske postopki** ustrezno obvladati svoje nasprotje interesov.

Upravljanje nasprotij interesov –

člana nadzornega sveta ali začasnega člana uprave z zamrznjeno funkcijo članstva v NS, ki se prijavi za kandidata za člana uprave

Odpoklic uprave pred iztekom mandata:

- nasprotje interesa nastopi že, ko se začne razprava o odhodu obstoječe uprave, pri čemer je nujno, da se član nadzornega sveta, ki ima potencialen interes za članstvo v upravi družbe, izloči iz vseh postopkov odločanja v zvezi z odpoklicem.

Postopek imenovanja nove uprave:

- v nasprotju interesov v vseh fazah postopka – članstvo v kadrovske komisiji oz. točke dnevnega reda na sejah nadzornega sveta v povezavi s tem postopkom in izborom, določitev kompetenčnega profila, izbira kadrovske agencije in ocenjevanje kandidatov, selekcijski intervjuji in oblikovanje ožjega nabora kandidatov, končen izbor
- mora biti izločen iz celotnega kadrovskega postopka - ni dovolj, da se izloči iz glasovanja kot potencialni kandidat za člana uprave, temveč ne sme imeti nobene vloge pri določanju kriterijev po katerih bo sam vrednoten ali pri vrednotenju ostalih kandidatov, ki mu konkurirajo.
- nasprotje nastopi in se mora obvladati takoj, ko osebni interes člana ogroža lastno objektivno odločanje
- nasprotje interesov se nikakor ne začne šele z glasovanjem zanj kot kandidatom za člana uprave.

Upravljanje nasprotij interesov – ostali člani nadzornega sveta

- Ostali člani nadzornega sveta se morajo v kadrovskega procesu, kjer je med kandidati prijavljen član nadzornega sveta ali začasni član uprave z zamrznjeno funkcijo članstva v nadzornem svetu, **zavedati, da bi lahko tega kandidata preferirali pred drugimi kandidati, ki jih ne poznajo.**
- S tem lahko naredijo morebitno **nezavedno izbiro (trade-off) med zaupanjem kolegu s katerim so osebno povezani preko dela v nadzornem svetu oz. kot začasnega člana uprave in strokovno kompetentnostjo**, ki mora biti v ospredju izbire.
- V teh primerih je zmožnost neodvisne presoje in upoštevanja ocena kandidatov s strani zunanjih strokovnjakov iz kadrovske agencije toliko pomembnejša, saj **so prav vsi člani tega organa s kandidatom osebno povezani in izločitev z namenom večje objektivnosti, v takšnem primeru ni mogoča.**
- **Problem zavrnitve kolega iz NS**, ki bi v tem primeru nadzoroval novo upravo, katere protikandidat je.
- Nezakonito in neetično **vplivanje politike ali tretjih oseb**

Kaj razumemo kot veriženje funkcij?

Celotna veriga odločevalskih funkcij vplivanja na kadrovski proces sedanje sestave nadzornega sveta in odhoda uprave:

1. zakoniti zastopnik delničarja, ki je sodeloval pri imenovanju sedanjega nadzornega sveta;
2. član nadzornega sveta;
3. začasni član uprave;
4. kandidat za člana nove uprave - je ta povezanost med kandidatom in člani nadzornega sveta še večja.

Odločanje o imenovanju kandidata, ki je sodeloval pri imenovanju obstoječih članov v nadzorni svet, ki o tem kandidatu odločanju, lahko pri njih povzroči **občutek, da so ga »dolžni« obravnavati preferenčno pred drugimi kandidati.**

Okoliščine v veriženju funkcij so **dodatno potencirane kadar gre za vlogo predsednika nadzornega sveta**, ki je doslej pomembno usmerjal delo organa nadzora, ki pa ima pristojnost odpoklica uprave in imenovanja nove uprave. V tem primeru mora vodenje in koordinacijo celotnega postopka **prevzeti njegov namestnik**, saj tisti, ki vodi postopek, ne sme biti sam tudi kandidat za člana uprave.

ZDRUŽENJE NADZORNIKOV
SLOVENIJE

Sporočilo za javnost

03.02.2020

Dobra praksa

Dopolnitev
dobre prakse
s stališčem
ZNS s
poudarkom na
veriženju
funkcij

Stališče Zdrúženja nadzornikov Slovenije

o upravljanju nasprotij interesov pri prehodu člana iz organa nadzora v organ vodenja in veriženju funkcij

Ljubljana, 3. februar 2020 – **Strokovni svet ZNS** se je v soglasju z **Upravnim odborom ZNS** opredelil glede upravljanja nasprotij interesov pri prehodu člana iz organa nadzora v organ vodenja in veriženju funkcij. Mnenja smo, da je takšno imenovanje dopustno samo v izjemnih primerih, vsa nasprotja interesov udeleženih v vseh fazah kadrovskega postopka (morebitnem odpoklicu trenutne uprave in postopku imenovanja nove uprave) pa morajo biti ustrezno obvladovana ter razkrita.

ZGD-1 dopušča možnost imenovanja člana nadzornega sveta za začasnega člana uprave za največ eno leto, medtem ko ne prepoveduje imenovanja člana nadzornega sveta za člana uprave za redno opravljanje funkcije v mandatnem obdobju, s čemer mu funkcija člana nadzornega sveta preneha.

Pri direktnem prehodu iz nadzorniške v vodstveno funkcijo pa lahko nastanejo okoliščine, ki v postopku imenovanja novega člana uprave predstavljajo nasprotje interesov za kandidata in vpliv na objektivno presojo preostalih članov nadzornega sveta, zato s tem stališčem opozarjamo na ustrezno upravljanje potencialnih in dejanskih nasprotij interesov ter nujno potrebna razkritja. Vse člane nadzornih svetov za pomoč pri prepoznavanju, razkrivanju in upravljanju nasprotij interesov napotujemo na **Praktični vodnik po nasprotjih interesov (ZNS, 2018)**.

NAMEN ZGD-1 GLEDE ZAČASNOSTI PREHODA IZ NADZORNIŠKE V VODSTVENO FUNKCIJO

2. odstavek 273. člena ZGD-1 (z naslovom »posebni pogoji za člane nadzornega sveta) navaja možnost, ki jo nadzorni svet ima, da za največ eno leto imenuje svojega člana za začasnega člana uprave, ki nadomešča manjkajočega ali zadržanega člana uprave, denimo v primeru daljše bolezenske odsotnosti. Namen te zakonske ureditve je zagotovitev stabilnosti vodenja do imenovanja novega člana uprave, če gre za manjkajočega člana uprave, zaradi odstopa ali odpoklica s funkcije oz. do vrnitve odsotnega člana uprave. V primeru veččlanske uprave in manjkajočega člana uprave, je tak ukrep včasih potreben tudi zaradi zagotovitve statutarno določenega minimalnega števila članov uprave.

Vaša vprašanja in komentarji

ZDRUŽENJE NADZORNIKOV
SLOVENIJE

za učinkovito korporativno
upravljanje

KPK

REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE
VLADAVINA PRAVA | INTEGRITETA | TRANSPARENTNOST